

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	27. november 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 1. december 2000 – dagsordenspunkt rådsmøde (industri- og energiministre) – industridelen den 5. december 2000 – vedlægges Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (Industri og Energi) den 5. december 2000

(Industridelen)

1. Innovation og konkurrenceevne *

2. Forslag til rådsbeslutning om et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd, og især for små og mellemstore virksomheder (2001-2005) *

3. EKSF-traktaten *

3a. EKSF-traktatens udløb *

3b. Kommissionens 14. rapport om overvågning af stålstøttesager efter EKSF-traktatens artikel 95, KOM(2000) 685 endelig *

4. Forslag til Rådets forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 KOM (2000) 582 endelig *

5. Skibsbygningsindustrien *

1. Innovation og konkurrenceevne

1.a. Kommissionens arbejdsdokumenter "Europæisk konkurrenceevnerapport 2000" SEC(2000) 1823 og "Bedre, men stadig ikke bedst" SEC(2000) 1942

1.b. Kommissionens meddelelse "Innovation i en videnbaseret økonomi" KOM(2000) 567 endelig

1.c. Kommissionens arbejdsdokument "Benchmarking af erhvervspolitikken" SEC(2000) 1842

1.d. Kommissionens arbejdsdokument "Rapport om gennemførelse af handlingsplanen til fremme af iværksætterånd og konkurrenceevne" SEC(2000) 1825

Nyt notat

Resumé

I konkurrenceevnerapporten analyseres udviklingen i EU's konkurrenceevne set i forhold til USA og Japan. Endvidere ses på forhold som IKT-anvendelse (informations- og kommunikationsteknologi), udviklingen i servicesektoren, og på service, særlig videnbaserede servicestigende betydning og indtrængen i forskellige sektorer. Endelig ses på internationaliseringen af servicesektoren samt udviklingen i B2B (business-to-business) og de politiske implikationer heraf. I arbejdsdokument "Bedre, men stadig ikke bedst" præsenteres en række nøgletal for EU's udvikling set i forhold til USA's og Japans og der peges på hovedudfordringer for europæisk erhvervsliv og for erhvervspolitikken.

I meddelelsen vedrørende innovation gøres status over de fremskridt, der er gjort i EU med hensyn til fremme af erhvervslivets innovation, nye prioriteringer undersøges, og der fastsættes generelle politiske retningslinier for de kommende fire år. I et bilag præsenteres endvidere et første udkast til en europæisk resultattavle for innovation.

Arbejdsdokumentet "Benchmarking af erhvervsloven" præsenterer et billede af Europas konkurrenceevne i den videnbaserede økonomi på baggrund af benchmarking-analyser foretaget inden for tre hovedområder: Iværksætterånd, bevarelse af drivkraften (innovationsevne og fremskridt henimod den videnbaserede økonomi) samt adgang til markedet.

Rapporten vedrørende implementering af handlingsplanen til fremme af iværksætterånd og konkurrenceevne (BEST-handlingsplanen) beskriver det arbejde som henholdsvis medlemslandene og Kommissionen har gennemført for at fremme iværksætterånden og konkurrenceevnen inden for 6 prioriterede områder.

Rådskonklusionerne byder bl.a. Kommissionens meddelelse om innovation velkommen, og medlemslandene og Kommissionen inviteres til at samarbejde på relevante områder med henblik på at nå meddelelsens mål.

Kommissionen har ikke vurderet sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Sagen har ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Meddelelsen vedrørende innovation er blevet præsenteret på rådsmødet (Forskning) den 16. november 2000 og vil sammen med de øvrige dokumenter blive præsenteret på rådsmødet (Industri og Energi) den 5. december 2000. På grundlag af meddelelsen og arbejdsdokumenterne forventes Rådet (Industri og Energi) at vedtage rådskonklusionerne.

1. Baggrund og indhold

Ad. 1.a. Rapport om europæiske virksomheders konkurrenceevne

Formålet med *konkurrenceevnerapporten* er at tilvejebringe et analytisk bidrag til den politiske debat om, hvordan Europa gøres til en mere dynamisk økonomi. I den *første del* af dette års rapport analyseres udviklingen i EU's konkurrenceevne set i forhold til USA og Japan. Det konstateres, at EU halter efter USA målt på levestandard og beskæftigelse – og fortsat taber terræn. Siden 1990 er udviklingen i levevilkår og velfærd foregået hurtigere i USA end i Europa. Forklaringen på dette er primært ændrede produktivitetmønstre. Tidligere formåede Europa at øge arbejdskraftsproduktiviteten hurtigere end USA ved at erstatte arbejdskraft med kapital. Nu er billedet omvendt. I takt med, at USA opnåede fuld beskæftigelse, er kapitalinvesteringerne øget, og USA har nu højere tilvækst i arbejdskraftsproduktiviteten end Europa. Der er ingen enklestående forklaring på, at især USA klarer sig bedre end Europa, men ifølge rapporten er det bredt accepteret, at accelerationen i USA's produktivitet vækst delvis skyldes en hurtigere og dybere udbredelse af informations- og kommunikationsteknologi. Effektivitetsgevinsterne frembragt af denne teknologi har banet vejen for reorganisering, ikke alene i virksomhederne, men også i distribution, service og administration. Endvidere peges på det generelt højere investeringsniveau i USA i løbet af 1990'erne, særligt i maskiner og udstyr.

I rapportens *anden del* fokuseres på en række strukturelle forandringer i den europæiske økonomi. Det konstateres bl.a., at EU står sig godt i konkurrencen på kvalitet. De europæiske virksomheder udfordres dog af konkurrenter fra de nye vækstøkonomier og fra teknologisk avancerede økonomier (fx USA og Japan). Det er derfor vigtigt, at EU løbende opgraderer kvaliteten gennem skift til mindre produktive industrier (fx skift til industrier med højere videnindhold) eller højere prissegmenter (opgradering inden for eksisterende industrier). I forhold til fremstillingsindustriens konkurrenceevne konstateres det, at sektorer med en stor efterspørgsel efter videnbaserede serviceydelser har haft den højeste vækst i arbejdskraftsproduktiviteten. En sammenligning mellem USA, Japan og Europa viser, at USA står stærkest inden for erhverv,

som i vid udst rækning gør brug af eksterne videnbaserede serviceydelser, mens europæisk erhvervsliv er mere specialiseret inden for sektorer, som i mindre grad gøre brug af eksterne serviceydelser.

I arbejdsdokumentet "Bedre, men stadig ikke bedst" præsenteres en række nøgletal for EU's udvikling set i forhold til udviklingen i USA og Japan, og der peges på hovedudfordringerne for europæisk erhvervsliv og for erhvervspolitikken.

Ad. 1.b. Kommissionens meddelelse "Innovation i en videnbaseret økonomi" KOM(2000) 567 endelig

Meddelelsen vedrørende innovation er en opfølgning på Det Europæiske Råd i Lissabon i marts 2000, hvor de strategiske mål for det næste tiår blev sat. EU skal blive den mest konkurrencedygtige og videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed. Styrkelse af erhvervslivets innovationsevne blev på topmød et i Lissabon fremhævet som et væsentligt element i at nå målet.

I meddelelsen konstateres det, at der både i medlemslandene og på europæisk plan er blevet gennemført mange foranstaltninger til fremme af innovation. På EU-plan nævnes bl.a. de skridt, der er taget i regi af Det 5. Program for Forskning og Teknologisk Udvikling, fx implementering af det "horisontale" program for "fremme af innovation og tilskyndelse til små og mellemstore virksomheders deltagelse", reformen af det europæiske patentsystem og arbejdet med administrative lettelser. For medlemslandenes vedkommende nævnes bl.a. initiativer, der har til formål at skabe øget samspil om innovation mellem erhvervsliv, universiteter og teknologiske videnformidlere. Det konstateres dog, at der på trods af de forskellige foranstaltninger ikke er sket de fornødne fremskridt. Som helhed halter EU således fortsat efter USA og Japan på en række væsentlige indikatorer. På denne baggrund konkluderer Kommissionen, at der er brug for en yderligere indsats på alle niveauer for at fjerne hindringer, smidiggøre procedurer og ændre holdninger, der stiller sig i vejen for den fulde udnyttelse af de muligheder og udfordringer, den videnbaserede økonomi frembyder.

Kommissionen foreslår fem prioriterede mål med henblik på at fremme et effektivt innovationssystem: 1) Sammenhæng i innovationspolitikkerne, 2) En lovramme, der begunstiger innovation, 3) Tilskyndelse til etablering og udvikling af innovative virksomheder, 4) Forbedring af de vigtigste grænseflader i innovationssystemet og 5) Et innovationsvenligt samfund. I et bilag præsenteres desuden det første udkast til en europæisk resultattavle for innovation. Resultattavlen for innovation er samlet et sæt indikatorer, der tilsammen giver en vurdering af Europas innovationspotentiale.

Ad. 1.c. Benchmarking af erhvervspolitikken

Arbejdsdokumentet udgør den første præsentation af en egentlig resultattavle for erhvervspolitikken i EU. Resultattavlen tydeliggør billedet af EU's konkurrenceevne i den videnbaserede økonomi og komplementerer således konkurrenceevnerapporten. Hvor sidstnævnte har til formål at levere input til den politiske debat, forsøger resultattavlen at identificere problemområder, bedste praksis og må&ar på en mere konkret måde ved at foretage sammenligninger på tværs af landene.

Resultattavlen angiver målinger på i alt 31 indikatorer fordelt på følgende tre nøgleområder:

1. *Iværksætterånd*, målt på iværksætterdynamik, administrative byrder og finansieringsmuligheder i forbindelse med virksomhedsstart.
2. *Bevarelse af drivkraften*, målt på innovationsevne og fremskridt henimod den videnbaserede økonomi
3. *Adgang til markedet*

Af resultattavlen fremgår det bl.a.:

- At der er medlemslande, hvor der er rum for administrativ forenklinger. Danmark fremhæves positivt for lave omkostninger og korte registreringstid ved virksomhedsopstart.
- At adgangen til risikovillig kapital i Europa øges, men at der i forhold til USA er rum for forbedring.
- At USA generelt – med undtagelse af mobiltelefoni – er bedre placeret end EU i resultattavlens innovationsdel. Danmark er generelt pænt placeret blandt de 4-5 bedste i denne del af resultattavlen.

1.d. Rapport om gennemførelse af handlingsplanen til fremme af iværksætterånd og konkurrenceevne

Kommissionen giver en statusrapport og en række anbefalinger for det arbejde, som medlemslandene og Kommissionen har gennemført for at fremme iværksætterånden og konkurrenceevnen inden for seks prioriterede områder:

1. Uddannelse orienteret i retning af et iværksættersamfund,
2. Adgang til finansiering for mindre virksomheder, og på et tidligt tidspunkt, og finansiering for ekspanderende højteknologiske virksomheder
3. Adgang til forskning og innovation, og bedre udnyttelse af patenter i SMV'er
4. Støttetjenesterne skal gøres mere synlige
5. Forbedring af den offentlige administration
6. Bedre beskæftigelses- og arbejdsforhold

1.e. Udkast til rådskonklusioner om innovation som en faktor for konkurrenceevnen

Rådskonklusionerne byder bl.a. Kommissionens meddelelse om innovation velkommen. Medlemslandene og Kommissionen inviteres til at samarbejde på relevante områder med henblik på at nå meddelelsens mål. Endvidere inviteres Kommissionen og medlemslandene til at arbejde videre med udvikling af rammebetingelser, der fremmer europæisk erhvervslivs konkurrence- og innovationsevne, bl.a. gennem at lette erhvervslivets administrative byrder, fremme markederne for risikovillig kapital og forbedre brug og spredning af forskningsresultater.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Sagen skønnes ikke at have konsekvenser for gældende dansk ret.

4. Høring

Meddelelsen om innovation og rådskonklusionerne har været i høring i EF-Specialudvalget for Industri- og Regionalpolitik og i EF-Specialudvalget for Forskning.

LO er enig i forslaget til dansk holdning og i indstillingen, og mener, at man fra dansk side bør indtage en offensiv holdning, hvor danske interesser bliver markeret stærkere.

Skibsværftsforeningen fremhæver bl.a. at innovation er en væsentlig betingelse for den videre udvikling af fremstillingsindustrien og dermed for opretholdelsen af velfærdsstaten. Foreningen mener ikke, at betegnelsen "en videnbaseret økonomi" bør begrænse innovationspolitikens sigte til informationsteknologi, men bør have et praktisk sigte mod forbedringer i virksomhedernes muligheder for at anvende nye metoder og udvikle nye produkter. I forbindelse hermed kunne foreningen – i meddelelsen - have ønsket en sammenhæng til miljøpolitikken, hvor forsigtighedshensyn kan virke i modsat retning af en innovationsfremmende politik. Endvidere noterer foreningen med tilfredshed, at begunstigelsen af innovation skal ske under overholdelse af statsstøttereglerne, hvilket den mener må være væsentligt at fastholde.

AC/Ingeniørforbundet tilslutter sig grundlinjerne til dansk holdning, men tilføjer bl.a. at en satsning på menneskelige ressourcer er altafgørende for, om innovationen i Europa vil øges kvantitativt og kvalitativt. Den foreslåede benchmarking bør derfor ikke udelukkende omhandle tælling af ingeniører og andet videnpersonale, men tillige indeholde kvalitative målinger af den samlede indsats til styrkelse af innovation gennem forøgelse af viden/tilførsel af ny viden. Som konkret eksempel herpå nævnes, at både dansk og europæisk innovation lider under ingeniørmangel, hvorfor denne barriere for innovation bør løses på europæisk niveau og ikke ved at de enkelte lande med forskellige midler og i indbyrdes konkurrence søger at tiltrække højt kvalificerede ingeniører og forskere.

Dansk Industri (DI) hilser Kommissionens meddelelse velkommen og støtter regeringen i den positive holdning til meddelelsen. DI understreger vigtigheden af at deltage positivt og aktivt i de opgaver og aktiviteter, der anbefales i meddelelsen. DI mener, at Kommissionen på kort sigt specielt bør lægge vægt på at fremme en nemmere adgang til viden og et virksomhedsmiljø, der fremmer innovation og ekspansion. DI mener, at nemmere adgang til viden for virksomhederne bl.a. kan nås gennem en større europæisk gennemsigtighed af opnåede kvalifikationer og kvaliteten heraf, gennem enklere adgang til fællesskabets programmer, gennem bedre rammevilkår for virksomhedernes anvendelse af forsknings- og uddannelsessystemerne og gennem skabelse af bedre vilkår for mobilitet af specielt forskere. Et dynamisk virksomhedsmiljø, der støtter innovation og ekspansion, mener DI kan nås bl.a. gennem nemmere adgang til patentering på europæisk plan,

gennem bedre muligheder for deltagelse i offentligt udbud i EU, gennem bedre og nemmere adgang til risikovillig kapital samt gennem bedre samarbejde mellem landenes myndigheder, specielt skattemyndigheder med henblik på at lette virksomhedernes administrative byrder. DI er positiv over for Kommissionens arbejde med en europæisk resultattavle for innovation, men finder det vigtigt, at dette arbejde ikke påfører virksomhederne nye administrative byrder.

Kommissionens arbejdsdokumenter har ikke været genstand for høring.

De øvrige arbejdsdokumenter har ikke været genstand for drøftelse i arbejdsgruppen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Kommissionens meddelelse "Innovation i en videnbaseret økonomi" har været forelagt Europaudvalget i forbindelse med rådsmødet (Forskning) den 16. november 2000. Kommissionens arbejdsdokumenter har ikke tidligere været forelagt.

2. Forslag til rådsbeslutning om et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd, og især for små og mellemstore virksomheder (2001-2005)

Nyt notat

Resumé

Formandsskabet har udarbejdet et forslag til et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd (2001-2005) med 5 målområder og et budget på 229.750.000 EURO (ca. 1.713.153.000 kr.).

Forslaget bygger på Kommissionens meddelelse "Udfordringer for erhvervspolitikken i en videntrevet økonomi - Forslag til et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd (2001-2005)" KOM (2000) 256 endelig. Kommissionens meddelelse har tidligere været genstand for høring i forbindelse med rådsmødet (Industri) 18. maj 2000 og i forbindelse med Kommissionens fremsendelse af en finansieringsoversigt for programmet den 30. juni 2000.

Der er oversendt grundnotat om Kommissionens meddelelse til Folketingets Europaudvalg ved skrivelse af 10. juli 2000.

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Der er tale om et forslag til beslutning med udgangspunkt i artikel 157, som kræver enstemmighed. På rådsmødet (Industri og Energi) den 5. december 2000 forventes forslaget vedtaget.

1. Baggrund og indhold

Forslaget er i væsentlig grad identisk med Kommissionens meddelelse "Udfordringer for erhvervspolitikken i en videntrevet økonomi - Forslag til et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd (2001-2005)" KOM (2000) 256 endelig. I Kommissionens meddelelse opridses de udfordringer som erhvervspolitikken står over for i de kommende fem år.

Kommissionens meddelelse tager udgangspunkt i EU's nye strategiske mål om at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnøkonomi i verden, jf. konklusionerne fra Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon den 23.-24. april 2000. En anden sigtelinie for meddelelsen er Kommissionens input til Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon, hvor bl.a. begrebet "Enterprise Europe" blev introduceret. Med "Enterprise Europe" lægges op vikling af iværksætterkulturen og en styrkelse af erhvervslivets innovationsevne.

Meddelelsen fremhæver fem overordnede udfordringer for den europæiske erhvervspolitik:

1. Iværksætterånd er nøglen til den ny økonomi. Her peges bl.a. på behovet for initiativer, der opmuntrer til større risikovillighed, sikrer at uddannelsessystemet fremmer iværksætterånd, øger etableringen af nye virksomheder og fremmer egenkapitalmarkedet for små og mellemstore virksomheder (SMV'er).
2. Fremme af et innovativt erhvervsklima. Her peges bl.a. på behovet for initiativer, der kan understøtte virksomheders, særligt SMV'ers, adgang til ny viden og nye teknologier. Etableringen af "et europæisk forskningsrum", som nævnt i konklusionerne fra DER i Lissabon, vil være et centralt element i forbindelse hermed.
3. Stimulering af nye forretningskoncepter i e-økonomien. Her peges bl.a. på behovet for initiativer, der kan sikre realiseringen af Europas elektroniske potentiale. Særligt forventes den elektroniske handel fra virksomhed til virksomhed at få karakter af revolution, der vil påvirke hele værdikæden, herunder underleverancer, indkøb, produktudvikling, marketing, logistik og distribution, og som vil kræve omfattende ændringer i alle virksomheder.
4. Større effekt af Det Indre Marked. Det Indre Marked fremhæves som en af EU's store succeser, men det fastslås, at der fortsat er for mange hindringer og unødvendige omkostninger for virksomhederne. I forbindelse hermed nævnes markederne for gas, elektricitet, transport og postservices som områder, hvor der skal ske fremskridt.
5. Bekæmpelse af bureaukrati. Det anses som en central udfordring at den eksisterende og fremtidige regulering er så enkel og let som mulig, under hensyntagen til de ønskede politiske mål. Det anses i den forbindelse for afgørende at der tages hensyn til SMV'er.

På baggrund af denne meddelelse foreslår Kommissionen nu iværksættelsen af et flerårigt program for virksomheder og iværksætterånd, især for små og mellemstore virksomheder (2001-2005) med fem overordnede områder og et budget på 229.750.000 EURO (ca. 1.713.153.000 kr.):

- at øge virksomheders vækst og konkurrenceevne i en videnbaseret og internationaliseret økonomi
- at fremme iværksætterånd
- at lette og forbedre de administrative og lovgivningsmæssige rammebetingelser for virksomheder således at især forskning, innovation og iværksætterånd kan blomstre
- at forbedre de finansielle rammebetingelser for virksomheder, især for små og mellemstore virksomheder,
- at sikre virksomheder lettere adgang til EU's støttetjenester, programmer og netværk samt at forbedre koordinationen af disse.

I to bilag til programteksten beskrives de forventede aktiviteter i regi af programmet nærmere. I bilag 1 beskrives de forventede aktiviteter under hvert af de 5 målområder. Aktiviteterne vil især blive gennemført med henblik på:

1. at støtte politikudvikling gennem identifikation, udveksling og implementering af god praksis,
2. at sikre, at der tages hensyn til SMV'ers behov i EU-politikken,
3. at udvikle en statistisk og teknisk forståelse af virksomhedernes behov, særligt for SMV'er,
4. at distribuere og studier og information til støtte for ovennævnte, og
5. at sikre information til SMV'er.

I bilag 2 beskrives fællesskabets finansielle instrumenter, der i hovedsagen udgør de aktiviteter, der igangsættes under ovennævnte mål d).

Af programteksten fremgår endvidere, at Kommissionen i forbindelse med implementering af programmet skal assisteres af en komité benævnt "Enterprise Programme Management Committee". I Komitéen sidder repræsentanter fra medlemslandene. Komitéen skal bl.a. konsulteres vedrørende:

- det årlige arbejdsprogram og dertil hørende budgetallokationer,
- kriterier og indhold i udbudsforretninger, der overstiger 100.000 EURO (ca. 745.660 kr.),
- resultatindikatorer for programaktiviteterne,
- årlige implementeringsrapporter og evalueringsrapporter.

Det fastslås endvidere, at Kommissionen skal evaluere implementeringen af programmet og fremsende årlige evalueringsrapporter og en ekstern evalueringsrapport ved udgangen af december 2004 til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Økonomiske og Sociale Komité og Regionskomitéen.

Endelig fastslås hvilke lande, der kan deltage - fx EFTA- og øst- og centraleuropæiske lande - og på hvilke vilkår (i overensstemmelse med diverse eksisterende aftaler).

Europa-Parlamentet (EP) har ultimo oktober fremsendt en række ændringsforslag (53) til Kommissionens programforslag. Det foreslås bl.a., at programmet skal fremme aktioner, der henvender sig til bestemte grupper, herunder kvinder og unge og den kooperative sektor. Det foreslås også, at Kommissionen overvåger, at programmet koordineres med femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling og Kommissionens andre igangværende programmer og aktioner til fordel for virksomhederne. EP forventes at foreslå, at programmets budget øges til 445.000.000 EURO (ca. 3.318.187.000 kr.).

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ingen bemærkninger i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Arbejdsdokumentet skønnes ikke at have konsekvenser for gældende dansk ret.

4. Høring

Kommissionens meddelelse har tidligere været genstand for høring i EF-Specialudvalget for Industri- og Regionalpolitik i forbindelse med rådsmødet (Industri) 18. maj 2000 og igen den 30. juni 2000 i forbindelse med Kommissionens fremsendelse af en finansieringsoversigt (budget) for programmet. I EF-Specialudvalget har der været en positiv holdning til programmet og de foreslåede aktiviteter.

Dansk Industri (DI) finder bl.a., at Kommissionens flerårige program er tilfredsstillende, så længe programmet medfører bedre overordnede rammebetingelser for erhvervslivet, ikke mindst for de mindre og mellemstore virksomheder. DI bemærker dog, at budgettet synes rigeligt stort til de foreslåede aktioner. Endvidere finder DI bl.a., at beløbet afsat til evaluering af programmet synes meget beskedent i forhold til programmets større løse. DI lægger vægt på en ordentlig og dybdegående evaluering.

Det er LO's opfattelse, at der er tale om en helhedsorienteret strategi, som matcher de krav, der stilles til erhvervsudviklingen i EU og som er i god samhørighed med nationale initiativer fx .dk21. LO støtter programmets inddragelse af politikudvikling som instrument, men savner klarere udmeldinger om, hvorledes de overordnede aktioner og politikudvikling kobler sig til en mere konkret implementering af programmets forskellige aktions- og indsats områder.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Arbejdsdokumentet skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Arbejdsdokumentet skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget i forbindelse med rådsmødet (industri) den 18. maj 2000.

3. EKSF-traktaten

3a. EKSF-traktatens udløb

Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Rådgivende Udvalg for EKSF, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. EKSF-traktatens udløb: Finansielle aktiviteter efter 2002. (Kom(2000) 518 endelig.)

Udkast til Rådet om de finansielle konsekvenser af udløbet af traktaten om oprettelse af EKSF. (Kom(2000) 519 endelig.)

Forslag til Rådets afgørelse om fastsættelse af de flerårige finansielle retningslinjer for forvaltningen af midlerne i "EKSF under afvikling". (Kom(2000) 520 endelig.)

Forslag til Rådets afgørelse om fastsættelse af de flerårige tekniske retningslinjer for Kul- og stålforskningsfondens forskningsprogram. (Kom(2000) 521 endelig.)

Nyt notat

Resumé

I lyset af udløbet af EKSF-traktaten den 23. juli 2002 har Kommissionen fremsat forslag om overførsel af EKSF's aktiver til EF og om anvendelse af afkastet fra disse aktiver til en forskningsfond til gavn for kul- og stålindustrien. Kommissionen fremlægger nu en meddelelse og tre forslag til detaljerede finansielle og tekniske retningslinjer for hhv. forvaltningen af aktiverne og administrationen af forskningsfonden.

Meddelelsen præsenterer Kommissionens forslag til de finansielle og forskningsmæssige aktiviteter, der skal gennemføres efter EKSF-traktatens udløb. Det første forslag er udkast til den afgørelse, hvorved EKSF-midlerne overføres til Det Europæiske Fællesskab repræsenteret ved Kommissionen. Det andet forslag fastsætter de flerårige finansielle retningslinjer for forvaltningen af EKSF-aktiverne. Det sidste forslag fastlægger de flerårige retningslinjer for forskningsprogrammet for kul- og stålsektoren. På rådsmødet (Industri og Energi) den 5. december 2000 vil formandskabet præsentere en statusrapport.

1. Baggrund og indhold

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF-traktaten) udløber den 23. juli 2002. Derefter skal kul- og stålsektorerne integreres i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Det Europæiske Råd opfordrede i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Kommissionen til at fremsætte passende forslag for at sikre, at provenuet fra resterende reserver ved udløbet af EKSF-traktaten i 2002 anvendes til en forskningsfond til sektorer, der er knyttet til kul- og stålindustrien." Aktiverne hidrører primært fra afgifter på produktionen af kul og stål.

Kommissionen har nu fremlagt meddelelsen "**EKSF-traktatens udløb: Finansielle aktiviteter efter 2002**" **Kom(2000) 518 af 6. september 2000**. I meddelelsen præsenterer Kommissionen de tidligere overvejelser og retningslinjer i forbindelse med EKSF-traktatens udløb og fremsætter forslag til, hvorledes retningslinjerne kan omsættes til retsakter og operationelle begreber og procedurer. I et bilag til meddelelsen forelægger Kommissionen en ajourføring af EKSF's aktionsbudget fremskrevet til 2002.

Kommissionen fremlagde en samlet tilgang i 1997 med meddelelsen "EKSF-traktatens udløb – finansiel virksomhed" Kom(97)506 af 8. oktober 1997. Hovedpunkterne heri var:

- EKSF's formue under afviklingen (ca. 11,9 mia. DKK) overtages ved traktatens udløb af de resterende Fællesskaber, og forvaltningen af denne formue bør overlades til de resterende Fællesskaber repræsenteret ved Kommissionen.
- De samlede nettoindtægter fra forvaltningen af EKSF's aktiver skal indgå som en formålsbestemt indtægt på det almindelige budget og finansiere forskningsvirksomhed koncentreret om sektorer med tilknytning til kul- og stålindustrien.

- Ordningen skal gælde på ubestemt tid og skal kunne revideres.
- Forskningsaktiviteterne bør ligge i forlængelse af de programmer, der finansieres af EKSF. Der bør tages hensyn til det ønske om åbenhed, der kommer til udtryk i den resolution om vækst og beskæftigelse, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd i Amsterdam.
- Gennemførelsesprocedurerne og –bestemmelserne bør i vidt omfang bygge på den fremgangsmåde, der hidtil har været anvendt.

Denne tilgang blev senere bekræftet i Rådsresolutionerne af 20. juli 1998 og 21. juni 1999. Medlemsstaterne har tillige fastsat, at aktivernes eller indtægternes anvendelsesformål kun kan ændres, hvis det besluttet enstemmigt af medlemsstaterne.

På baggrund af de tidligere fremsatte retningslinjer foreslår Kommissionen følgende fire tekster: Udkast til Rammeafgørelse, Udkast til Finansielle Retningslinjer; Udkast til Retningslinjer for Forskningsaktiviteter og Ajourføring af de Finansielle Data. Teksterne skal danne grundlaget for de finansielle og forskningsmæssige aktiviteter, der skal gennemføres efter EKSF-traktatens udløb.

Ved EKSF-traktatens udløb overtager medlemsstaterne EKSF's aktiver i henhold til principperne i den internationale offentlige ret. Med **udkastet vedrørende de finansielle konsekvenser af udløbet af EKSF-traktaten Kom(2000)519** beslutter medlemsstaterne at overføre denne formue til Det Europæiske Fællesskab repræsenteret ved Kommissionen. Afgørelsen regulerer spørgsmålet om ejendomsret, forvaltning og anvendelse af de midler, der hidrører fra EKSF.

Kommissionen får til opgave at sikre en adskilt budgetmæssig opfølgning, garantere gennemførelsen af transaktioner, der ikke er afsluttet i 2002, forvalte EKSF's aktiver sikkert og rentabelt og anvende indtægterne til finansiering af forskningsaktiviteter. Aktiverne skal benævnes aktiverne for "EKSF under afvikling", og når afviklingen er afsluttet "Kul- og stålforskningsfondens aktiver". Indtægterne fra disse aktiver betegnes Kul- og stålforskningsfondens. Disse indtægter figurerer med et særligt anvendelsesformål på det almindelige budget.

I afgørelsen foreslås det, at Rådet fastsætter flerårige finansielle retningslinjer for forvaltningen af aktiverne samt flerårige tekniske retningslinjer for forskningsprogrammerne ved afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget om fastsættelse af de flerårige finansielle retningslinjer for forvaltningen af midlerne i "EKSF under afvikling" Kom(2000)520 indeholder Kommissionens arbejdshypoteser vedrørende forvaltningen og placeringen af EKSF-aktiverne. Kommissionens forvaltning skal sikre en langsigtet rentabilitet af aktiverne med henblik på at opfylde forpligtelserne og finansiere forskningsaktiviteter.

Der fastlægges tillige budget- og regnskabsprocedurer. De årlige regnskaber godkendes af Kommissionen og påtegnes af Revisionsretten. Kommissionen kan anvende et eksternt firma til at foretage en årlig revision af regnskaberne.

Forslaget om fastsættelse af flerårige tekniske retningslinjer for Kul- og stålforskningsfondens forskningsprogram Kom(2000)521 beskriver, hvorledes Kommissionen ved hjælp af afkastet fra EKSF's aktiver skal finansiere og iværksætte forskningsaktiviteter, der støtter kul- og stålindustriens konkurrenceevne.

Retningslinjerne fastsætter forskningsprogrammets generelle mål og principper, forvaltning, kriterier for deltagelse i programmet og kriterier for at projekterne kan opnå støtte.

Det foreslås at nedsætte en ekspertgruppe samt en teknisk rådgivende gruppe for henholdsvis kul og stål til at bistå Kommissionen. Ekspertgruppen for kul og stål sammensættes af repræsentanter for medlemsstaternes administration og Kommissionen er formand. De teknisk rådgivende grupper består hver af højst 30 medlemmer udpeget af Kommissionen. Repræsentanterne udpeges blandt producenter, repræsentative europæiske organisationer, brugere og arbejdstagere. Kommissionen er formand.

Kommissionen har ansvaret for evaluering og udvælgelse af indkomne forslag. Ekspertgruppen og den pågældende rådgivende gruppe høres under udvælgelsesprocessen. Kommissionen udarbejder årlige afrapporteringer samt en evalueringsrapport ved afslutningen af de projekter, der støttes i den periode, der omfattes af retningslinjerne. Der udarbejdes endvidere en overvågningsrapport med et skøn over programmets fordele, som forelægges inden udløbet af 2006. Til afgørelsen findes tillæg, som blandt andet omfatter teknisk-videnskabelige og socioøkonomiske prioriteter for perioden 2002-2007.

Retsgrundlaget for beslutningen er EKSF-traktatens artikel 95 (enstemmighed).

Det franske formandskab har nu fremlagt et forslag til en protokol, der skal udgøre det juridiske grundlag for etablering og administration af "Forskningsfonden for Kul og Stål". Formandskabet har til hensigt at fremlægge forslaget til protokollen til vedtagelse på Det europæiske Rådsmøde i Nice den 7. december 2000. Protokollen skal vedtages som et annekst til EF-trakaten.

Sagen ventes sat på Rådsmøde (Industri og Energi) til orientering i december 2000 med henblik på vedtagelse i maj 2001.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ingen bemærkninger i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Sagen berører ikke dansk lovgivning.

4. Høring

Sagen har været i høring i EKSF-Udvalget, der bl.a. omfatter Det Danske Stålvalseværk A/S, CO-industri, Skibsværftsforeningen, Stålföreningen og Det Danske Handelskammer.

Skibsværftsforeningen har tilkendegivet, at man gerne så, at anvendelsen af EKSF-midlerne blev rettet mod bestemte problemstillinger fremfor mod bestemte sektorer. De øvrige medlemmer af udvalget, der har tilkendegivet deres holdning, har tilsluttet sig indstillingen uden bemærkninger.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at ville have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke at ville have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

De foreliggende forslag har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

-

3b. Kommissionens 14. rapport om overvågning af stålstøttesager efter EKSF-traktatens artikel 95, KOM(2000) 685 endelig

Nyt notat

Resumé

Rådet (Industri) har tilladt støtte i forbindelse med kapacitetsreduktioner til en række stålvirksomheder i Tyskland, Italien, Spanien, Portugal og Irland. Samtidig besluttedes det at gennemføre en skærpet overvågning af de statsstøttede værker. De medlemslande, der har ydet statsstøtte, skal rapportere to gange årligt til Kommissionen, der herefter rapporterer til Rådet. Det fremgår af den 14. overvågningsrapport, som dækker første halvår 2000, at betingelserne for statsstøtte i det væsentligste er opfyldt.

1. Baggrund og indhold

Den 25. februar 1993 vedtog Rådet (Industri) et sæt konklusioner om restruktureringen af EUs stålindustri, der indebar kapacitetsreduktioner på 19-26 mio. tons varmvalset stål. Det blev samtidig pålagt den private stålindustri at udarbejde et program for kapacitetsreduktioner og lukninger.

Den 17. december 1993 besluttede Rådet (Industri) at tillade støtte i forbindelse med kapacitetsreduktioner til en række offentligt ejede stålvirksomheder i Tyskland, Italien, Spanien, Portugal og Irland (1996). For at fremme industriens egne bestræbelser vedtog Kommissionen - med tilslutning fra Rådet - en række tidsbegrænsede foranstaltninger, fx en lempeligere praksis ved administration af konkurrencereglerne, omskolingsstøtte og lukningsstøtte. Formålet var dels at fremme strukturalpasning, dels at afbøde de sociale følger af tab af arbejdspladser.

Det blev samtidig besluttet at gennemføre en skærpet overvågning af de statsstøttede værker. De medlemslande, der har ydet statsstøtte, skal rapportere to gange årligt til Kommissionen, der herefter rapporterer til Rådet.

Da størstedelen af den aftalte statsstøtte nu er udbetalt i overensstemmelse med de fastsatte betingelser, fokuserer Kommissionens overvågning særligt på, om kapacitetsreduktionerne gennemføres i henhold til aftalen.

Overvågningen omfatter ikke danske virksomheder.

Det fremgår af den 14. overvågningsrapport omfattende perioden 1. januar 2000 til 30. juni 2000, at de aftalte betingelser er opfyldt, eller vil blive opfyldt i den nærmeste fremtid.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ingen bemærkninger i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Sagen berører ikke dansk lovgivning.

4. Høring

Sagen har været i høring i EKSF-Udvalget, der bl.a. omfatter Det Danske Stålvalseværk A/S, CO-industri, Skibsværftsforeningen, Stålföreningen og Det Danske Handelskammer. Skibsværftsforeningen har understreget, at man finder det væsentligt at betingelserne for ydelse af statsstøtte bliver grundigt kontrolleret og overholdt. De øvrige medlemmer, der har tilkendegivet deres holdning, har tilsluttet sig indstillingen uden bemærkninger.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at ville have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke at ville have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Kommissionens 13. overvågningsrapport har været nævnt til orientering for Europaudvalget den 12. maj forud for rådsmødet (Industri) den 18. maj 2000.

4. Forslag til Rådets forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 KOM(2000) 582 endelig

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til en modernisering af den procedureforordning, der gælder for anvendelse af EU-konkurrencereglerne i EF-traktatens artikel 81 og 82.

Hovedelementerne i forslaget er en afskaffelse af anmeldelsesinstituttet, decentral anvendelse af EU-konkurrencereglerne samt en styrket efterfølgende kontrol med overholdelsen af EU-konkurrencereglerne. På rådsmødet gennemføres en orienterende drøftelse af Kommissionens forslag.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 27. september 2000 fremsendt et forslag til en ændring af gennemførelsesforordningen til EF-traktatens artikel 81 og 82 (tidligere artikel 85 og 86) til Rådet og til Europa-Parlamentet.

Artikel 81 indeholder et forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v., medens artikel 82 indeholder et forbud mod misbrug af en dominerende stilling.

Forslaget indeholder en reform af den 38 år gamle rådsforordning nr. 17 fra 1962, der er udstedt i medfør af EF-traktatens artikel 83, stk. 1 (tidligere artikel 87, stk. 1). En sådan ændring kan i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 1, vedtages af Rådet med kvalificeret flertal og efter høring af Europa-Parlamentet. Det er endnu uklart, hvornår Europa-Parlamentets udtalelse vil foreligge.

Kommissionens forslag til en procedureforordning er i vid udstrækning en gennemførelse af de reformtanker, som Kommissionen den 30. april 1999 præsenterede i dens "Hvidbog om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 85 og 86" til Rådet for Den Europæiske Union.

Hvidbogen om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 81 og 82 har været forelagt i høring for EF-Specialudvalget den 28. august 1999 og forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 18. juni 1999.

Erhvervsministeren afgav den 30. september 1999 et høringssvar til Kommissionen vedrørende hvidbog om modernisering af gennemførelsesbestemmelserne til EF-traktatens artikel 81 og 82.

De centrale elementer i Kommissionens forslag til Rådets forordning om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 og om ændring af forordning (EØF) nr. 1017/68, (EØF) nr. 2988/74, (EØF) nr. 4056/86 og (EØF) nr. 3975/87 (gennemførelsesforordning til traktatens artikel 81 og 82), er:

- At afskaffe Kommissionens system med anmeldelser og fritagelser. En aftale skal vurderes efter *hele* artikel 81, dvs. også stk. 3, men uden at der er krav om og mulighed for, at en aftale skal være anmeldt. Der vil således være tale om en efterfølgende kontrol. Hvis Kommissionen behandler en aftale - eksempelvis på baggrund af en klage - kan den herefter enten forbyde aftalen eller på baggrund af tilsagn fra de deltagende virksomheder i ndstille proceduren.
- At indføre en adgang for Kommissionen til på eget initiativ at vedtage en beslutning om, at traktatens artikel 81 ikke finder anvendelse. Sådanne beslutninger kan træffes med henblik på at fastlægge konkurrencepolitikken og sikre ensartet anvendelse i hele Fællesskabet - en såkaldt positiv afgørelse.
- At give de nationale konkurrencemyndigheder og domstole mulighed for at anvende artikel 81 i sin helhed. Det vil indebære, at også de nationale konkurrencemyndigheder og domstole skal kunne træffe beslutning om forbud eller beslutte, at der ikke er nogen grund til at gribe ind, når det på grundlag af de oplysninger, de er i besiddelse af, kan fastslås, at betingelserne for et forbud ikke er opfyldt.
- At afskaffe muligheden for anvendelse af nationale konkurrenceregler ved behandling af sager, når den pågældende aftale eller praksis kan påvirke handelen mellem medlemsstater. Kommissionens forslag vil medføre, at den samme aftale eller adfærd ikke kan være undergivet både fællesskabets og flere medlemsstaters konkurrenceret. Forslaget begrænser ikke muligheden for indgreb på nationalt plan, hvor konkurrencemyndighederne kan anvende fællesskabsretten, ligesom det ikke begrænser anvendelsen af de nationale konkurrenceregler på sager, der ikke påvirker handelen mellem medlemsstaterne.
- At udvikle et nært samarbejde mellem medlemsstaternes konkurrencemyndigheder, de nationale domstole og Kommissionen samt mellem medlemsstaternes konkurrencemyndigheder indbyrdes ved behandling af sager vedrørende fællesskabsretten, herunder muligheden for at forelægge bemærkninger for de nationale domstole samt at pålægge de nationale domstole en indberetningspligt til Kommissionen. Desuden bør de nationale konkurrencemyndigheder og domstole afholde sig fra at træffe beslutninger, der er i strid med Kommissionens beslutninger.
- At styrke den efterfølgende kontrol med konkurrencebegrænsende aftaler. Kommissionen vil fremover tage flere sager op af egen drift. Herudover skal der foretages visse justeringer, der især drejer sig om Kommissionens beføjelser til at gennemføre kontrolundersøgelser, herunder undersøgelser af private hjem tilhørende bestyrelsesmedlemmer og ansatte i en virksomhed, samt muligheden for at indhente oplysninger ligesom konkurrencemyndighederne skal kunne udveksle fortrolige oplysninger indbyrdes. Endelig tænkes klagernes retsstilling styrket.
- At forhøje bøderne for overtrædelser af procedurebestemmelserne, herunder indføre objektivt ansvar for brud på forsegling, samt at indføre solidarisk ansvar for medlemmerne af en sammenslutning af virksomheder for betaling af en bøde.
- At give Kommissionen kompetence til at udstede gruppefritagelsesforordninger i overensstemmelse med artikel 81, stk. 3.

- At give de nationale konkurrencemyndigheder kompetence til at inddrage en gruppefritagelsesforordning inden for denne medlemsstats område.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget er efter Kommissionens opfattelse i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. EF-traktatens artikel 5. Det sikrer, at der gribes ind på det niveau, hvor det er mest effektivt med henblik på at sikre, at der er ens konkurrencevilkår overalt på Det Indre Marked. De nationale konkurrencemyndigheder og de nationale domstole kan således anvende artikel 81 og 82 direkte i de tilfælde, hvor det er mere effektivt, at der gribes ind på nationalt plan.

Kommissionen finder tillige, at forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det fremsatte forslag ikke går videre end nødvendigt for at nå de i EF-traktatens fastsatte målsætninger for beskyttelsen af konkurrencen og skabelsen af lige vilkår overalt i Fællesskabet.

3. Gældende dansk ret

Rådsforordning nr. 17 er gældende dansk ret, idet forordninger er almengyldige. Forordninger er således bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat i medfør af EF-traktatens artikel 249 (tidl. artikel 189).

Med ikrafttrædelsen den 1. oktober 2000 af lov nr. 416 af 31. maj 2000 om ændring af konkurrenceloven, jf. lov nr. 384 af 10. juni 1997, har Konkurrencerådet fået hjemmel til at anvende EF-traktatens artikel 81 og 82 direkte.

4. Høring

Der blev den 29. september 2000 iværksat høring af medlemmerne af EF-Specialudvalget for konkurrenceregler samt af Den Danske Dommerforening med frist for afgivelse af bemærkninger til den 8. november 2000.

Der var ved høringsfristens udløb modtaget høringssvar fra følgende medlemmer af EF-Specialudvalget for konkurrenceregler: Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE), Bryggeriforeningen, Dansk Handel & Service (DHS), Dansk Industri (DI), Danmarks Rederiforening, Forsikring & Pension (F&P), Handelskammeret, Landsbrugsraadet samt Realkreditrådet.

Advokatrådet, AE, Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, Handelskammeret, Håndværksrådet, Landbrugsraadet samt Realkreditrådet er overvejende positive over for de grundlæggende tanker i Kommissionens reformforslag i form af en decentralisering af håndhævelsen af de europæiske konkurrenceregler og overgangen til et system med en såkaldt "lovfæstet undtagelse".

DHS, DI og F&P er imod en modernisering i den form, som Kommissionens forslag lægger op til. Man ønsker en central behandling af de europæiske konkurrencesager hos Kommissionen samt en bibeholdelse af anmeldelsessystemet med en deraf følgende mulighed for opnåelse af en fritagelse.

De hørte parter og interesseorganisationer har navnlig haft kommentarer til følgende emner:

Retssikkerhed og proceduremæssige forhold

- Artikel 3: DI er positiv over for forslaget i artikel 3 om, at de nationale konkurrencemyndigheder forpligtes til kun at anvende de europæiske konkurrenceregler på sager, hvor samhandlen påvirkes.
- Registreringspligt: DI og Landbrugsraadet er imod indførelsen af en pligt for virksomhederne til at skulle anmelde visse aftaletyper, idet dette vil medføre øgede administrative byrder, der ikke modsvares af tilsvarende retssikkerhed. Danmarks Rederiforening ønsker en yderligere afklaring af bestemmelsens rækkevidde og anvendelsesområde.
- Beslutningstyper: Nogle organisationer støtter muligheden for Kommissionen til at træffe en såkaldt "positiv beslutning", idet man dog også finder, at der bør være en ret for virksomhederne til at kunne kræve en sådan beslutning (Bryggeriforeningen, DI, Landbrugsraadet). DHS har i tilknytning hertil udtrykt ønske om en yderligere præcisering af, under hvilke betingelser en sådan beslutning kan opnås. For så vidt angår muligheden for Kommissionen til at pålægge strukturelle forpligtelser i forbindelse med en forbudsbeslutning, vender DI og Landsbrugsraadet sig herimod.
- Sagsfordelingen: Advokatrådet og DHS foreslår en ret for virksomhederne til at kræve, at en sag skal til behandling hos Kommissionen og ikke hos de nationale konkurrencemyndigheder. Herudover stilles der forslag om, at Kommissionen skal overtage behandling af sager ved uenighed mellem de nationale konkurrencemyndigheder (DI, Danmarks Rederiforening). Landbrugsraadet ønsker, at de nærmere kriterier for fordeling af sagerne afklares.

- Uensartet håndhævelse: Bryggeriforeningen, DHS, Handelskammeret og Landbrugsraadet mener endvidere ikke, at forslaget indeholder tilstrækkelige garantier for, at der vil finde en ensartet håndhævelse af reglerne sted i et decentraliseret system.

- Udveksling af fortrolige oplysninger: Nogle organisationer har udtrykt betænkeligheder ved indførelsen af muligheden for at udveksle fortrolige oplysninger (Advokatrådet, Bryggeriforeningen, DI). De har i denne forbindelse foreslået, at en udveksling skal være betinget af virksomhedernes forudgående samtykke hertil (Bryggeriforeningen, DI).

- Kontrolundersøgelser: Nogle organisationer er af den opfattelse, at der bør stilles krav om, at der skal foreligge en bestyrket mistanke, førend der udføres kontrolundersøgelser i private hjem (Advokatrådet, Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, DI). Den oplysningspligt, der påhviler virksomhederne, herunder eventuelt disses ansatte, skal være undergivet processuelle garantier. Herudover har DI ønsket, at advokater anses at i virksomheder også bør være omfattet af såkaldt "legal privilege".

- Det rådgivende Udvalg: Danmarks Rederiforening ønsker fortsat ret for sektormyndigheder til deltagelse i Udvalget. Landsbrugsraadet har foreslået, at der nedsættes et supplerende udvalg bestående af erhvervsrepræsentanter.

Sanktioner

- Bødeimmunitet: Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, F&P, Handelskammeret samt Landbrugsraadet ønsker bødeimmuniteten bevaret for virksomheder, der i god tro har efterlevet en aftale, som ikke er forenelig med artikel 81.

- Virksomhedssammenslutninger: Bøder pålagt virksomhedssammenslutninger må ikke kunne fuldbyrdes hos de enkelte medlemmer af sammenslutningen (DHS, Danmarks Rederiforening).

- Brud på forsegling: DHS og F&P har anført, at der ikke bør være objektivt ansvar for brud på forseglinger foretaget i forbindelse med en kontrolundersøgelse foretaget af Kommissionen. Danmark Rederiforening har i øvrigt ytret ønske om, at der indsættes en tidsbegrænsning for varigheden af forseglingen i forbindelse med en kontrolundersøgelse.

- Bødestørrelse: Nogle organisationer er modstandere af en overgang til et system med bøder, der udgør en vis procentdel af virksomhedens omsætning. Bøderne bør i stedet for være et fast minimums- og maksimumsbeløb (DI, Danmarks Rederiforening, F&P samt Landbrugsraadet).

Gruppefritagelser

- Generel kompetence til Kommissionen: Rådet bør fortsat have adgang til at udstikke rammerne for kommende gruppefritagelsesforordninger. Det bør med andre ord ikke overlades til Kommission alene at kunne vedtage nye eller ændre i bestående gruppefritagelsesforordninger efter reformforslagets gennemførelse (Bryggeriforeningen, Danmarks Rederiforening, Handelskammeret samt Landbrugsraadet).

- Nationale konkurrencemyndigheders mulighed for at tilbagekalde en gruppefritagelsesforordning: Bryggeriforeningen, DI, Danmarks Rederiforening mener, at der er risiko for en uensartet retsanvendelse, hvis de nationale konkurrencemyndigheder får denne kompetence.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Som nævnt under punkt tre i nærværende notat medførte ændringen af konkurrenceloven, der trådte i kraft den 1. oktober 2000, at Konkurrencerådet allerede i dag kan anvende artikel 81 og 82 direkte, jf. konkurrencelovens § 23 a. På indeværende tidspunkt skønnes det derfor ikke, at konkurrenceloven skal ændres som følge af Kommissionens forslag.

Forslaget skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må skønnes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da en fri og lige konkurrence gennem en effektiv håndhævelse af EU-konkurrencereglerne styrker mulighederne for danske virksomheders eksport m.v.

En øget decentralisering vil medføre, at flere sager behandles nationalt og vil derfor indebære en lettere kommunikation mellem virksomhederne og konkurrencemyndighederne og formentlig hurtigere afgørelser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Skibsbygningsindustrien

Kommissionens tredje rapport om situationen inden for verdens skibsbygningsindustri. Kom(2000)730 final

Nyt notat

Resumé

Kommissionen fremlægger tredje rapport om situationen inden for verdens værftsindustri. Rapporten redegør for forhandlingerne mellem Kommissionen og Korea og den klagesag, som industrien har indgivet til Kommissionen den 24. oktober 2000. Rapporten bekræfter den tendens, der fremgik af første og anden rapport, nemlig at Korea fortsat tager tabsgivende ordrer og i øvrigt har styrket markedspositionen yderligere til skade for europæisk værftsindustri.

I lyset af, at driftsstøtten på 9% ophører med udgangen af 2000, har Kommissionen endvidere set på de eksisterende statsstøttemuligheder under EU-forordning 1540/98 om regler for støtte til skibsbygningsindustrien. Kommissionen konkluderer, at driftsstøtte ikke har medvirket til en løsning af problemerne som de koreanske værfter har skabt for de europæiske værfter.

Kommissionen anbefaler endelig forskellige aktioner, som Rådet skal forholde sig til. Det drejer sig om fortsat overvågning af markedssituationen, undersøgelse af industriens klage under TBR (Trade Barriers Regulation), åbenhed over for eventuelle forslag fra Korea, der kan imødekomme EU's bekymringer, og fortsættelse af arbejdet med at etablere lige internationale vilkår for skibsbygningsindustrien i OECD. Kommissionen vil hurtigst muligt søge mulighederne for at fremsætte forslag til løsning af problemerne.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde i forbindelse med rådsmøde (Industri) den 9. november 1999 og 18. maj 2000 første og anden rapport om situationen inden for verdens skibsbygningsindustri. Rådet delte Kommissionens bekymring over situationen og vedtog konklusioner, der opfordrede Kommissionen til at fortsætte presset over for Korea.

I juli 2000 indgik Kommissionen og Korea en aftale om parternes ageren på det globale skibsbygningsmarked, hvor den koreanske regering bl.a. anerkender, at den har et ansvar for at skabe fair konkurrencevilkår, og at den skal tilvejebringe effektive instrumenter til beskyttelse mod salg af skibe under kostpris. Kommissionen har siden juli haft konsultationer med Korea, men den 27. oktober meddelte den koreanske regering, at man ikke kunne medvirke til opfyldelse af den aftale, man havde indgået.

For at tage højde for det ikke uventede sammenbrud i forhandlingerne har EU's skibsbygningsindustri i sommerens løb arbejdet på at indhente oplysninger og dokumentation, som kan danne baggrund for en klagesag fra EU inden for WTO. Industrien indgav den 24. oktober 2000 sit materiale til Kommissionen, og Kommissionen har nu indledt en nærmere undersøgelse af alle faktuelle og retlige aspekter ved det indsamlede materiale. På baggrund heraf vurderer Kommissionen nu, om der er basis for at skride til handling inden for WTO.

Herudover har Kommissionen fortsat arbejdet med analyserne af markedssituationen.

Den nu fremlagte tredje rapport opdaterer analyserne fra de to foregående rapporter suppleret med analyser på yderligere 7 koreanske værfter. Kommissionen har i alt analyseret 29 ordrer.

Rapporten beskriver fordelingen af ordretilgangen til industrien i EU, hvor Norge indgår, Japan, Korea og resten af verden, hvor Kina, Taiwan og Polen indgår, og analyserer forholdet mellem udgifter og salgspriser for en række konkrete ordrer på værfter i Korea.

Rapporten nævner, at den totale nybygningskapacitet på verdensmarkedet er ca. 21 mio. kbt (kompenseret brutto tons), med forventet vækst til 24 mio. kbt. i 2005. Den totale skibsbygningsproduktion var 17,5 mio. kbt. i 1999 mod 18,0 mio. kbt. i 1998 og 17,1 kbt. i 1997. Tredje rapport bekræfter således den tendens, der fremgik af de tidligere rapporter, nemlig at der fortsat er stor overkapacitet på det globale marked.

Som resultat af overkapaciteten og Koreas unfair prisfastsættelse er priserne på nybyggede skibe faldet signifikant. Rapporten viser prisudviklingen på visse typer af skibe. Rapporten bekræfter tendensen fra de foregående rapporter,

nemlig at de koreanske værfter har solgt skibe med tab på mellem 4% og 39%, svarende til gennemsnitligt 20%. Ingen af de undersøgte kontrakter har givet overskud.

Kommissionen konstaterer, at Korea nu er verdens største skibsbygningsnation og bemærker, at med undtagelse af krydstogtskibe har Korea en dominerende stilling på alle markedssegmenter.

Koreanske værfter tog i de første otte måneder af 2000 mere end 40% af alle nybygningskontrakter, Japan fik 25%, EU og Norge 16%, og resten af verden fik 19% (beregnet efter kbt.)

I beskrivelsen af de enkelte skibstyper peges på, at Korea nu også har en dominerende stilling på containerskibsmarkedet, hvor EU tidligere havde en væsentlig position. Korea sidder i 2000 på ca. 60% af containerskibsmarkedet mod 15% i 1997. EU og Norge har 8%, Japan 4% og resten af verden har 25%.

For de store containerskibe, som efterhånden dominerer transporten på verdensmarkedet, tog Korea 70 kontrakter af 85 i de første otte måneder af 2000 svarende til 82%, Japan fik 4%, resten af verden 14%. EU og Norge fik ingen af disse ordrer. Rapporten peger således på, at EU, på trods af at europæiske værfter er specialiserede inden for dette segment, fortsat svækker sin position.

Analysen bekræfter, at Korea fortsat tilbyder skibe under kostprisen. Dette gælder også for værfter i krise, og som er under konkurs. Kommissionen noterer sig, at også den indbyrdes konkurrence mellem de koreanske værfter er med til at fastholde de lave priser. Alle værfter er tynget af betydelig gæld, har et konstant løbende likviditetsbehov til sikring af den fortsatte drift og vil derfor fortsat presse priserne. Kommissionen anfører, at de koreanske værfter tilbyder de lave priser uden at tage hensyn til gældsforrentning og gældsafdrag i forventning om favorable efterfølgende gældsafskrivninger og ikke opererer med profit.

Uanset frygten for højere priser efter driftsstøttens ophør pr. 1. januar 2001, har prisudviklingen kun vist en svag stigende tendens. Gennemsnitligt er priserne fortsat 20% under prisniveauet før den sydøstasiatiske krise i 1997. Kommissionen vurderer, at selvom der kan noteres en svag stigende tendens i prisniveauet (6%), så er det tvivlsomt, hvorvidt tendensen vil fortsætte. I den forbindelse bemærkes, at koreanske værfter har fyldt ordrebøgerne frem til 2004.

I lyset af driftsstøttens ophør pr. 31. december 2000 redegør Kommissionen i kapitel 5 for de eksisterende støttemuligheder, herunder om støtteniveauet (driftsstøtteprocenten) og støtteudbetalingen til værfterne i Europa.

Rapporten nævner, at støtteprocenten for driftsstøtten siden 1987 har været faldende fra 28%, 26%, 20%, 13% til 9% siden 1992.

De enkelte medlemslande har udmøntet støtten for så vidt angår driftsstøtteprocentsatsen til kontrakter til nybygning af skibe som følger:

	1996			1997			1998		
	Små skibe	Store Skibe	Total	Små skibe	Store skibe	Total	Små skibe	Store skibe	Total
Østrig									
Belgien									
Irland									
Grækenland									
Luxemburg									
Portugal									
Sverige									
UK	4,3	6,0	6,0	0,0	8,7	8,7	-	-	-
Holland	3,1	4,8	3,2	3,2	3,8	3,6	2,6	4,4	4,1
Italien	4,5	9,0	8,7	4,5	9,0	8,9	4,5	9,0	8,9
Spanien	4,3	8,0	7,4	2,9	7,6	7,4	0,5	4,3	3,9

Finland				0,0	5,3	5,3	0,0	3,1	3,1
Frankrig	0,0	9,0	9,0	0,0	9,0	9,0	0,0	9,0	8,6
Tyskland	4,5	6,7	6,6	4,5	6,4	6,3	4,5	6,4	6,4
Danmark	4,5	9,0	8,9	4,5	9,0	8,9	4,5	9,0	8,9

Med hensyn til størrelsen af støtten, som medlemsstaterne har udbetalt til skibsbygningsindustrien, anfører Kommissionen, at skibsbygningsindustrien siden begyndelsen af 1990 gennemsnitligt – over en treårig periode – har modtaget mellem 1.445 mio. EURO (10.115 mia. kr.) og 1.720 mio. EURO (12.040 mia. kr.). Denne støtte har primært vedrørt støtte til drift og restrukturerings. Den direkte driftsstøtte har ligget på 198 mio. EURO (1.400 mia. kr.) og 1.102 mio. EURO (7.700 mia. kr.) pr. år.

Europæisk værftsindustri væsentligste segment har længe været krydstogtskibe. I perioden 1990 til 1998 er 24 % eller 1.374 mio. EURO (10 mia. kr.) gået til støtte til bygning af disse skibe. I 1998 var støtteandelen til krydstogtskibe steget til 57% af den samlede driftsstøtte. Kommissionen forventer et tilsvarende niveau i 1999 og 2000.

Omregnes støttebeløbet til støtte pr. ansat anfører Kommissionen, at hver ansat i skibsbygningsindustrien i 1998 har modtaget 28.000 EURO – knap 200.000 kr.

Kommissionen stiller spørgsmål ved, om værditilvæksten af de ydede offentlige midler og effekten af værfterne markedsbaserede konkurrenceevne, og om kapitalen kunne anvendes mere effektivt.

Vedrørende de øvrige støttemuligheder – forskning og udvikling, innovation og regional investeringsstøtte - synes disse kun at være benyttet i beskedent omfang. Kommissionen kender ikke baggrunden for den lave udnyttelsesgrad, men peger på, at de eksisterende muligheder tilsyneladende ikke er velkendte for skibsbygningsindustrien. En anden mulighed kan ifølge Kommissionen være, at så længe driftsstøtten har været tilgængelig, har værfterne ikke følt sig tilskyndet til at udnytte de andre støttemuligheder.

Kommissionen konkluderer vedrørende statsstøtte, at driftsstøtte ikke har medvirket til at løse problemerne med Korea.

Inden for det handelspolitiske område peger Kommissionen på, at da arbejdet med at opnå en bilateral aftale med Korea ikke kan fuldføres p.g.a. Koreas afvisning af at medvirke i aftalen, så er handelspolitiske tiltag nødvendige og påkrævet. Kommissionen vil derfor hurtigt undersøge indholdet af den TBR-klagesag, som industrien har indgivet, og vil, hvis det accepteres, åbne procedure under WTO. Resultatet af en evt. klagesag forventes at foreligge om 1½ - 2 år.

Kommissionen overvejer flg. muligheder:

- TBR-undersøgelsen skal afsluttes med det mål at vinde en WTO-sag og søge genoprettelse for den skade, der er forvoldt mod fællesskabets industri
- en øjeblikkelig aftale med Korea vil være eneste løsning for at undgå en bilateral konflikt
- etablering af globale fair markedsvilkår er stadig et mål for Fællesskabet, men en hurtig implementering af OECD-aftalen vil ikke løse industriens problemer på kort sigt
- en eventuel implementering af dele af OECD-aftalen, herunder aftalen om eksportkredit for skibe, bør undersøges, selvom det ikke direkte vil løse problemerne for sektoren og Koreas unfair opførsel.

Da Kommissionen fortsat er af den opfattelse, at IMF, selvom den har begrænset indflydelse på sektorpolitikken, kan øve politisk indflydelse, så anbefaler Kommissionen, at presset på IMF på nøje overvågning af betingelser i forbindelse med eventuel øget støtte fastholdes.

Kommissionen giver følgende anbefalinger:

- Kommissionen bør fortsætte overvågningen af markedssituationen
- Kommissionen bør undersøge industriens klage under TBR så hurtigt som muligt, og, hvis det accepteres, åbne procedure under WTO
- Kommissionen forbliver samtidig åben over for eventuelle forslag fra Korea, der kan imødekomme EU's bekymringer
- Kommissionen og medlemsstaterne vil fortsætte arbejdet med at etablere lige internationale vilkår for skibsbygningsindustrien i OECD

- Kommissionen vil fortsat opfordre IMF til at sikre, at restruktureringen af Koreas skibsværfter er nøje overvåget og gennemskuelig
- Kommissionen vil fortsætte samarbejdet med industrien om konkurrencemæssige tiltag
- Kommissionen vil i overensstemmelse med forordning 1540/98 så hurtigt som muligt undersøge mulighederne for at foreslå tiltag til løsning af problemerne.

Formandskabet har fremsat et sæt konklusioner med henblik på vedtagelse på rådsmødet.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens rapport forholder sig ikke til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Rapporten berører ikke dansk ret.

4. Høring

Rapporten er sendt i høring hos Skibsværftsforeningen, CO-Industri og Rederiforeningen. Sagen drøftes den 27. november 2000 med branchen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Rapporten vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rapporten vurderes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser, men følgen af konkurrencesituationen i forhold til Korea får betydning for arbejdspladser på danske værfter og hos underleverandører til disse.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens 1. rapport har været nævnt til orientering for Folketingets Europaudvalg den 5. november 1999. 2. rapport den 12. maj 2000 til forhandlingsoplæg.